

CONGRES 'WATERBEHEER 21E EEUW' LEVERT GEEN VERRAS-
SINGEN OP

Belangen blijven waterwereld verdelen

Hoewel integraal waterbeheer al jaren een begrip is, blijven de verschillende partijen vooral naar hun eigen belangen kijken. Dat bleek tijdens het tweedaagse congres 'Waterbeheer in de 21e eeuw', dat op 3 en 4 september in Nijmegen plaatsvond. Op het door het Studiecentrum voor Bedrijf en Overheid georganiseerde congres lieten de verschillende belangenverenigingen blijken inderdaad belangenverenigingen te zijn.

Zo stelde W. Steekstra van de LTO dat integraal beleid stilstand betekent. Hij was niet de enige die de belangen van zijn vereniging duidelijk voorop stelde. De eerste congresdag met als thema's grondwater in de stad en afvalwater liet dat ook zien.

Rob Eijssink (VEWIN) herhaalde dat, als het opheffen van een waterwinning grondwateroverlast opleverde, dat formeel niet het probleem van het waterleidingbedrijf is. Dat wil wel meedenken bij het zoeken naar oplossingen, maar Eijssink wees elke vorm van verantwoordelijkheid verder af.

Ook de projectgroep 'Grondwater in de stedelijke leefomgeving' van de CIW wilde geen verantwoordelijke partij aanwijzen. Volgens Anouk te Nijenhuis, voorzitter van de projectgroep, is het aanwijzen van één verantwoordelijke partij een cosmetische oplossing. De projectgroep vindt dat bij de bouw van woningen al rekening moet worden gehouden met eventuele overlast. Verder is iedereen verantwoordelijk op eigen terrein; dus de burger heeft ook plichten. Klachten van burgers zouden naar de gemeente moeten gaan, maar wie dan verder die problemen oplost bleef onduidelijk.

Het thema afvalwater liet opnieuw zien dat partijen graag hun eigen competenties houden. Zo viel uit verschillende opmerkingen te horen dat waterschappen niet bereid zijn bijvoorbeeld zuiveringen aan gemeenten over te dragen en omgekeerd dat gemeenten het rioleringsbeheer het liefst zelf willen blijven doen, terwijl het combineren van die twee taken veel voordeel kan opleveren. Dat bleek ook uit het verhaal van Roelof Kruijze, algemeen directeur van DWR.

De tweede dag had als thema's het nationale en Europese (water)beleid, ruimtelijke inrichting en multifunctioneel ruimtegebruik. Hier kwamen de tegenstellingen tussen de verschillende partijen opnieuw boven tafel.

Dat bleek onder meer uit het verhaal van Joost Buntsma, beleidsprocesmanager bij het opstellen van het Nationaal Bestuursakkoord Water. Duidelijk werd dat het veel tijd heeft gekost voor de partijen bereid waren het akkoord te ondertekenen. Joost van der Crujssen gaf enig tegenwicht door met een aantal geslaagde voorbeelden te komen van gezamenlijke waterprojecten binnen het beheergebied van waterschap De Dommel. Maar ook hij moest toegeven dat een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van projecten vaak discussie oplevert.

W. Steekstra van de LTO stelde heel duidelijk het belang van de boeren voorop. Veel waterplannen zijn volgens hem niet onderbouwd of uitvoerbaar. Zo zette hij vraagtekens bij de berekeningen voor de benodigde hoeveelheid ruimte voor water. Volgens hem zijn agrariërs best bereid mee te werken aan concrete plannen, waar ook een redelijke (schade)vergoeding tegenover staat. Hij ageerde tegen de integrale aanpak: "Integral is stilstand, het is tijd voor het maken van keuzes en het stellen van prioriteiten."

Roel Posthoorn van Natuurmonumenten kwam met enkele voorbeelden van geslaagde waterprojecten in gebieden die eigendom zijn van de vereniging. Wel maakte hij de opmerking dat het Nationaal Bestuursakkoord Water aan diepgang zou hebben gewonnen als maatschappelijke organisaties, zoals Natuurmonumenten,

betrokken zouden zijn geweest bij het akkoord.

"Integraliteit is een overheidsoplossing voor een probleem dat we zelf hebben geschapen." Dat was de insteek van J. Kleine, landelijk projectleider Waterbeheer 21e eeuw. Hij stelde dat in de ruimtelijke ordening een afweging een spel van belangen en machten is, waardoor de echte prioriteiten in het geding komen. Ruimtelijke ordening moet zich richten op haar taak: meer doen met dezelfde ruimte.

De watertoets moet garanderen dat water genoeg aandacht krijgt in nieuwbouwprojecten. In Woerden is dat gelukt, zo bleek uit het verhaal van Marian Boltink. Maar het lukt vooral bij gemeenten die toch al aandacht aan waterbeheer schenken. De wettelijke verankering van de watertoets is nog niet helemaal helder. Hoewel overall is gezegd dat de watertoets in november zijn wettelijke verankering krijgt, zou het vooralsnog gaan om een waterparagraaf, wat niet hetzelfde is.

Peter Hesen en Lilian Bernhardt gingen in op de bedreigingen die drinkwaterbedrijven ondervinden bij hun waterwinning van externe ruimtelijke ontwikkelingen. Samenwerking met de betrokken partijen kan echter ook mogelijkheden opleveren, bijvoorbeeld via multifunctioneel ruimtegebruik (boven én onder de grond) en gezamenlijk omgevingsmanagement.

Anton Stortelder van Alterra legde het idee 'Boeren voor natuur' uit. Hierbij gebruiken boeren (een deel) van hun land voor natuurontwikkeling. Daarvoor krijgen zij een vergoeding om het aantrekkelijk te maken. Een tweetal proefprojecten is al begonnen: de Polder van Biesland in de buurt van Delft en de Twickel in Overijssel. Als deze projecten succes opleveren, zullen boeren op grotere schaal kunnen meedoen.

Als laatste spreker gaf Chris Zevenbergen van Dura Vermeer in een bevolgen betoog nogmaals het belang van meervoudig ruimtegebruik aan. Het meest verstandig is om te bouwen op hooggelegen grond en niet in beekdalen en uiterwaarden. Als dat onmogelijk is, moet bij de bouw rekening worden gehouden met wateroverlast, aldus Zevenbergen. Hij is voorstander van een verzekering voor schade door wateroverlast, maar hij hoopt ook dat de tolerantie van de bevolking voor wateroverlast weer terugkomt. ■